

Litteratur.

Lehrbuch der Entomologie von Hermann Weber. 726 S. 555 Fig. Verlag Gustav Fischer, Jena, 1933. Pris häft. 36, inb. 38 RM.

Efter att år 1930 utgivit en »Biologie der Hemipteren», en innehållsrik och förträfflig översiktsbok om hemipterernas byggnad och levnadsvanor har förf. nu utvidgat sitt arbetsfält genom att i föreliggande stora arbete skildra samtliga insektgrupper. Boken är i första hand avsedd för dem, som studera naturvetenskap, medicine studerande samt dem, som bedriva lantbruks- och skogsvetenskapliga studier. Men därjämte kan den även med fördel begagnas som uppslagsbok och förf. påpekar, att arbetet som sådant kan utnyttjas av lärare, systematiker och andra av entomologien intresserade. Någon bok av elementär beskaffenhet är den dock ej utan en viss grad av zoologiska förkunskaper är erforderlig för att man skall kunna tillgodogöra sig innehållet.

Boken omfattar 7 stora kapitel och att utförligt skildra innehållet i dessa är naturligtvis i ett sådant kortfattat referat ögörligt, varför här endast det huvudsakliga må framhållas.

Det första kapitlet innehåller en jämförande framställning av insekternas skelett och muskulatur och i samband härmed skildras i en särskild underavdelning biologiska och fysiologiska företeelser som anknyta sig härtill, t. ex. polleninsamling, ljudframbringande organ och deras funktion, den aktiva rörelseförmågan m. m. I det andra kapitlet redogöres för nervsystemets och sinnesorganens byggnad och förf. går här grundligt igenom vad man f. n. vet härom. Nästa kapitel, det tredje, skildrar huru sinnesorganen, nervsystemet och »effektorerna» samverka.

Det fjärde kapitlet innehåller ämnesomsättningsorganen och förf. behandlar här ingående hudkörtlar, näringsorgan, utsöndringsorgan, andningsorgan samt kroppshålan med cirkulationsorganen. I det femte kapitlet lämnar han en redogörelse för fortplantningen och ontogenien, varvid könsorganens byggnad, parningen, äggläggningen, könsbestämningen, könsdimorfismen jämte hermafroditismen skildras. I samband härmed framhålls i en särskild underavdelning de moderna teorierna om variation, mutation, polymorfism, m. m. I det sjätte kapitlet sysselsätter han sig med insekternas ekologi, i vilket ord han även innefattar sådana saker som symbios, parasitism samt skyddsinrättningar mot fiender. Dessutom behandlas här även »abiotiska» faktorer såsom temperatur och klimat. Kapitlet avslutas med en underavdelning »Massen-

wechsel und Umwelt», varvid han med Massenwechsel menar den tal-
mässiga fördelningen av en arts individer i rum och tid. Ett kort-
fattat sjunde kapitel om insekternas systematik avslutar boken.

Som man vid genomläsningen av arbetet lätt övertygar sig om
ger förf. en utmärkt exposé över hur långt entomologien i våra dagar
hunnit. Att vissa delar t. ex. ärftlighetsläran, paleontologien, djur-
geografien och den praktiska entomologien behandlats rätt knapphändig
har såsom förf. själv framhåller visat sig nödvändigt, då bokens volym
eljest skulle svällt ut mer än önskvärt vore. Emellertid innehåller boken
tillräckligt med stoff även för specialisten och förf. har på ett lyckligt
sätt löst de uppgifter han i denna bok förelagt sig, nämligen att med
användande av framförallt *nyare* forskares arbeten få en handbok, där
insekterna och deras organ icke endast beskrivas och jämföras utan
där framförallt deras funktion och relation till de yttre livsföreteelserna
framhållas.

Rättelse.

Flera entomologer i Finland ha gjort mig uppmärksam på, att *Athetis*
grisea Ev., vilken jag i Ent. Tidskr. 1933, p. 221, omnämmt såsom finsk, ej är
funnen i landet. De finska exemplar, som i landets litteratur uppgivits för
denna art, ha visat sig felbestämda.

Stockholm i januari 1934.

FRITHIOF NORDSTRÖM.